

SPRAWOZDANIE

za rok 2020

z realizacji w Gminie Krapkowice zadań z zakresu wspierania rodziny zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

I. Realizacja zadań własnych gminy wynikających z Ustawy:

1) Działania asystenta rodziny

Do realizacji ustawowych zadań w zakresie wspierania rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krapkowicach zatrudniony jest jeden asystent rodziny w wymiarze 1 pełnego etatu.

W **2020** roku usługami asystenta rodziny objęto **19** rodzin wychowujących małoletnie dzieci, w których stwierdzono potrzebę pomocy i wsparcia zewnętrznego.

Ogółem, w **2020** roku asystent współpracował łącznie z **63** osobami, w tym było **34** dzieci.

Na przestrzeni całego **2020** roku liczba środowisk oraz osób objętych współpracą z asystentem ulegała zmianom. I tak :

2 rodziny zakończyły współpracę ze względu na osiągnięcie celów, **1** rodzina zmieniła miejsce zamieszkania, przerwała współpracę nie podając nowego adresu, z **1** rodziny samotna matka wyjechała do pracy za granicę, z **1** rodziny samotna matka trafiła do zakładu karnego, w **2** rodzinach zakończono współpracę z uwagi na brak z ich strony zainteresowania taką formą pomocy, **3** rodziny wydały pisemne oświadczenie o rezygnacji, a w **1** rodzinie partnerzy się rozstali .

Na koniec roku czyli na dzień **31 grudnia 2020** usługami asystenta rodziny było objętych **8** środowisk rodzinnych z tego **5** rodzin zobowiązanych do współpracy przez sąd rodzinny.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w **2020** roku, wg miejscowości w gminie :

Lp.	Miejscowość	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba osób w rodzinach
1.	Krapkowice	14	30	51
2.	Kórnica	1	1	4
3.	Żużela	3	3	7
4.	Dąbrówka Górna	1	-	1
razem		19	34	63

W ramach wykonywanych zadań oraz obowiązków asystent współpracował z następującymi instytucjami :

- placówki oświatowe , tj. szkoły i przedszkola,
- placówki służby zdrowia – poradnie, szpitale oraz gabinety specjalistyczne,
- Zespół Kurateli Sądowej,
- Sądy,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- Urząd Miasta i Gminy,
- Urząd Pracy,
- Starostwo Powiatowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Główne problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta to :

- bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych,
- alkoholizm oraz inne uzależnienia (lekomania, narkomania, dopalacze),
- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niskie kwalifikacje zawodowe lub ich brak,
- niepełnosprawność,
- długotrwała, przewlekła choroba,
- zaburzenia rozwojowe i psychiczne,
- wielodzietność,
- eurosieroctwo,
- wczesne macierzyństwo,
- samotne macierzyństwo,
- nieumiejętne gospodarowanie domowym budżetem,
- nieporadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- rodzina niepełna,
- zadłużenie rodziny,
- przemoc w rodzinie,
- tzw. rodziny patchworkowe, tzn. dzieci z różnych związków,
- trudne warunki mieszkaniowe,
- brak samodzielnego mieszkania,
- wykluczenie społeczne,
- konflikty w rodzinie i w środowisku,
- niedojrzałość emocjonalna i społeczna.

Zadania asystenta rodziny określa art.15.1. Ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Są to:

- 1/. opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2/. opracowywanie , we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3/. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4/. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5/.udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,

- 6/. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7/. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8/. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9/. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 10/. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11/. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 12/. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 13/. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 14/. prowadzenie dokumentacji pracy z rodziną,
- 15/. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- 16/. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 17/. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- 18/. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 19/. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W ramach podejmowanych działań, asystent wykonywał w środowisku następujące zadania:

- wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych rodzin (pomoc w wypełnianiu różnych wniosków, pisanie podań, próśb, pism, itp.),
- współpraca z pedagogami w celu eliminowania trudności szkolnych,
- indywidualna pomoc w nauce,
- pomoc w wypełnianiu wniosków na dodatek mieszkaniowy i energetyczny,
- pomoc w zdobywaniu mebli oraz odzieży, a także sprzętu gospodarstwa domowego,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (sporządzanie CV, przekazywanie aktualnych ofert pracy, pisanie listów motywacyjnych, kompletowanie potrzebnych dokumentów, itp.),
- pomoc w załatwianiu różnych spraw urzędowych,
- pomoc w redagowaniu i pisaniu pozwów sądowych,
- łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych poprzez rozmowy i mediacje oraz szukanie kompromisowych rozwiązań sytuacji problemowych,
- organizowanie pomocy prawnej ,
- organizowanie wizyt w poradniach specjalistycznych ,
- towarzyszenie podopiecznym podczas wizyt w w/w poradniach i u lekarzy specjalistów,
- umawianie wizyt u psychologa,
- motywowanie podopiecznych do podejmowania, uczestniczenia i kontynuowania terapii odwykowej w Poradni Leczenia Uzależnień,
- motywowanie rodziców i dzieci do zmiany postaw życiowych poprzez podejmowanie różnych działań mających na celu wzrost ich samodzielności, poprawę sytuacji rodzinnej i wzrost poczucia własnej sprawczości,

- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- wymiana doświadczeń kulinarnych i promowanie zdrowego odżywiania,
- zgłaszanie rodzin do różnych form pomocy rzeczowej .

Praca asystenta rodziny polega na zindywidualizowanej pracy „w” rodzinie, „z” rodziną i „dla” rodziny, dlatego celem pracy asystenta jest przede wszystkim wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez stosowną edukację w zakresie kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich.

W ramach współpracy asystent zachęcał do zacieśniania więzi rodzinnych poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań u dzieci (gry , zabawy, zajęcia sportowo-rekreacyjne, itp.) przy jednoczesnym ograniczaniu oglądania telewizji i serfowaniu po Internecie.

W trakcie pracy z rodziną asystent często towarzyszył i pomagał w sytuacjach kryzysowych, odpowiadał na bieżące potrzeby rodziny adekwatnie do konkretnej sytuacji.

W celu bieżącego monitorowania postępów w nauce oraz problemów szkolnych dzieci, asystent systematycznie współpracował z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w szkołach.

Asystent rodziny pozostawał także w stałym kontakcie z prowadzącym daną rodzinę pracownikiem socjalnym, w celu wymiany spostrzeżeń oraz wymiany potrzebnych informacji.

W miarę potrzeby, problemy rodziny omawiano z kuratorami, a czasem i policją. Wszystko powyższe służyło podniesieniu efektywności oraz skuteczności podejmowanych działań.

Asystent pomagał zrealizować to, co rodzina chciała oraz to, czego wymagały inne służby społeczne. Przede wszystkim jednak to, co było możliwe do osiągnięcia.

W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. do tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło **7** postanowień z Sądu o objęcie rodziny wsparciem asystenta (tendencja wzrostowa w stosunku do lat wcześniejszych).

Praca asystenta w 2020 roku z powodu pandemii COVID19 przebiegała inaczej niż w latach poprzednich z powodu wprowadzanych sukcesywnie obostrzeń i ograniczeń. Strach i niepewność co przyniesie kolejny dzień nie sprzyjały w pełnej realizacji zaplanowanych zadań.

2). Placówki wsparcia dziennego

Dzieci z terenu Gminy Krapkowice z rodzin korzystały w roku 2020 z placówek wsparcia dziennego (tj. ze świetlic środowiskowych).

Głównym celem pobytu dzieci w świetlicach było zapewnienie im opieki na czas nieobecności rodziców, zapobieganie demoralizacji, wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego. Korzystanie z zajęć świetlicowych miało też na celu wyrównywanie deficytów rozwojowych dzieci i młodzieży oraz nabywanie umiejętności prospołecznych jak też prawidłowego funkcjonowania w grupie. Wyżej wymienione cele były realizowane między innymi poprzez zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, edukacyjne i sportowo-rekreacyjne. Zabawy dostosowywano do wieku i potrzeb dzieci przy wykorzystaniu ich możliwości i umiejętności.

Z uwagi na pandemię COVID19, która objęła kraj na początku roku, zajęcia odbywały się w okrojonej formie i zakresie (tj. w styczniu i lutym oraz w okresie wakacji).

3) Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje możliwość powołania tzw. **rodziny wspierającej**, która miałaby świadczyć pomoc na rzecz rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina wspierająca wraz z asystentem rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego i w kształtowaniu oraz wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Tak jak w latach poprzednich, w roku 2020 nie uruchomiono na terenie Gminy Krapkowice powyższej formy wsparcia.

4) Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

W ramach realizacji zadań Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka jest zobowiązana w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej do ponoszenia wydatków w wysokości:

- 1). 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 2). 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3). 50% wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W **2020** roku Gmina Krapkowice partycypowała w kosztach utrzymania **54** dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych w łącznej kwocie : **369030,87** zł, z tego: rodziny zastępcze – **334587,79** zł, a placówki opiekuńcze – **34443,08** zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansuje pobyt dzieci w rodzinie zastępczej na podstawie postanowienia Sądu oraz decyzji wydanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Daje się zauważyć, iż roku na rok wzrasta liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.

II. Koszt realizacji Ustawy w zakresie zadań o wspieraniu rodziny

W roku **2020** koszty realizacji zadania wyniosły łącznie **85932,38** zł w tym :

- środki własne **84232,38** zł

- środki z Funduszu Pracy- konto pozabudżetowe **1700,00** zł

Na środki własne składają się:

- wynagrodzenie i pochodne asystentów (1 etat) – **78623,86** zł, w tym środki z Funduszu Pracy-konto pozabudżetowe

- ryczałt samochodowy – **957,33** zł.

- koszty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych – **1488,24** zł.

- pozostałe (ekwiwalent za odzież, środki czystości, materiały biurowe, szkolenia, usługi, zakup materiałów, PFRON, inne) – **4862,95**zł.

III. Potrzeby wynikające z realizacji zadań gminy określonych w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny oraz stworzenie możliwości systematycznego podnoszenia kwalifikacji asystenta poprzez szkolenia o tematach:
  - techniki skutecznego motywowania klientów do podejmowania zmian,
  - metody pracy z osobami uzależnionymi,
  - obszary współpracy asystenta i pracownika socjalnego,
  - metody pracy z osobami mającymi zaburzenia psychiczne oraz deficyty rozwojowe,
  - zadania asystenta rodziny w świetle Ustawy "Za życiem,"
  - wzory dokumentów.
2. Podjęcie skutecznych działań w celu utworzenia na terenie gminy rodzin wspierających.
3. Wypracowanie wspólnych procedur w sytuacjach zagrożenia dzieci w rodzinie wspólnie z pracownikami socjalnymi, Zespołem Interdyscyplinarnym, pracownikami Policji, PCPR i innymi.

Zgodnie z Art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust.1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.